

Kecskemét Város Polgára Leszek
III. forduló

Megoldás

„Szállj, szállj, szállj fel magasra!”

„ Szállni szabadon, sebesen földrészek, tengerek, fellegek felett, tudni, hogy ember vagyok, hódító ember, aki immár úr vagyok nemcsak a földön, nemcsak a vízen, de az évezredes álmvilágban, a levegőben, a fellegek között is."

/Bánhidi Antal, Széchenyi-díjas repülőgéptervező-mérnök, sportrepülő, számos repülési rekord felállítója/

I. Reptéri TOTÓ
Jelöljétek a 13+1 helyes választ!

1. Mikor adták át a kecskeméti repteret?

1. 1915

2. 1941

X. 1937

2. Kinek a nevét viseli a bázis?

1. Petőfi Sándor

2. Szentgyörgyi Dezső

X. Bem tábornok

3. Miért őt választották a bázis névadójának?

1. Kiváló harci pilóta volt a II. világháborúban

2. Ő volt a reptér első parancsnoka

X. Nagy érdemeket szerzett a '48-a szabadságharcban

4. Mikor volt az első NATO Expressz Nemzetközi Repülőnap Kecskeméten?

1. 1997

2. 1932

3. 1974

5. Mikor lett tagja Magyarország az Észak-Atlanti Szövetségnek?

1. 1990

2. 1995

X. 1999

6. Hol tárolják a repülőgépeket?

1. remiz

2. hangár

X. garázs

7. Mikor érkeztek Kecskemétre a Gripen gépek?

1. 2000

2. 2006

X. 2008

8. Milyen hosszú a le- és felszálló pálya?

1. 2400 m

2. 1700 m

X. 3500 m

9. Milyen színű a fekete doboz?

1. piros

2. fekete

X. narancssárga

10. Milyen nyelven zajlik a repülésirányítás?

1. magyar

2. angol

X. a pilóta anyanyelvétől függ

11. Mikor vonták ki a szolgálatból a MIG 29-eseket?

1. 1995

2. 2010

X. 2001

12. Ki most a repülőtér parancsnoka?

1. Kilián György

2. Kilián Nándor

X. Ugrik Csaba

13. Melyik időjárási tényezőnek nincs szerepe a repülésben?

1. látótávolság

2. szélereősség

X. napsugárzás

13.+1 Milyen üzemanyaggal működnek a repülőgépek?

1. kerozin

2. benzin

X. gázolaj

II. Géptípusok egykor és ma

Tegyetek rendet a képek és típusok nevei között! Válasszátok ki a képek közül azokat a repülőgép típusokat, amelyek napjainkban rendszerben állnak a kecskeméti repülőbázison!

12 db JAS 39 EBS HU C Gripen – együletes többcélú negyedik generációs vadászrepülőgép.

2 db JAS 39 EBS HU D Gripen – kétüléses többcélú negyedik generációs vadászipülógép.

Dassault Falcon 7X - Könnyű szállító repülógép (2 db)

Airbus A319 - Szállító repülógép (2 db)

MiG-29, kivonták

L-39 , kivonták

III. Kecskemét jelmondata

Idézzétek városunk jelmondatát, majd értelmezzétek e bibliai idézet jelentését! Mit tudtok a jelmondat születésének történetéről és a használatának fontos alkalmairól?

Báró Bánffy László kecskeméti, borbási, alpári és szentkirályi birtokait Kecskemét városának szerette volna árendába (bérletbe) adni, ezért 1808-ban családjával együtt városunkba látogatott. A barátságos fogadtatás és szíves vendéglátás hatására a báró 14 éves leánya, Erzsébet, ígéretet tett arra, hogy egy hímezett selyem zászlót adományoz a kecskeméti nemesi bandérium számára. Báró Bánffy Erzsébet ígéretéhez híven elküldte a saját kezeivel hímezett zászlót a Napóleon ellen mozgósított kecskemétiiek lelkesítésére. A háborús viszonyok miatt késve érkezett a zászló, a város vezetői már nem tudták átadni a hadjáratba indulóknak. Az ifjú hölgy levelével együtt a városi archívumban (levéltárban) helyezték el. Bánffy Erzsébet nevét azonban megőrizte a történelmi emlékezet, hiszen nemcsak zászlót adományozott Kecskemétnek. Neki köszönhető a város ma is használatos jelmondata, amelyet a zászló egyik oldalán a város címerének köriratába hímezett: Sem magasság, sem mélység nem rettent. A jelmondat bibliai eredetű, Pál apostol rómaiakhoz írt levelében található (8,39). Röviden és tömören kifejezte azt, hogy Kecskemét városa bármilyen nehéz körülmények között, bármilyen csapást és történelmi sorsfordulót átvészelt és képes volt a fejlődésre.

A jelképek (címer, zászló, jelmondat) fontos identitásformáló és összetartó szerepet töltek be az elmúlt évszázadok hagyományos értékrendjében. A jelmondat elsősorban zászlókon és zászlószalagokon jelent meg, de kedvelték jellegként is (pl. a mai Városháza építésére kiírt

tervpályázatra Lechner Ödön - Pártos Gyula tervező páros a Sem magasság, sem mélység nem rettent jeligével nyújtotta be a győztes pályázatot). Az 1911-ben épített Újkollégium egyik üvegablakán is olvasható a város jelmondata.

1945 után a régi zászlókkal együtt a jelmondat is feledésre volt ítélve. 1991-től ismét használatos.

IV. Kecskemét története a kiegyezésig

Képzeljétek el, hogy Kecskemét történetének kutatói vagytok, akik az időkapuszulába készítik el a város történetének rövid összegzését!

Sajnos egy technikai hiba következtében a munkából töröltődött néhány fontos kifejezés. Pótoljátok a hiányzó szövegrészeket!

Megoldási lehetőség Székelyné Kőrösi Iлона Kecskeméti évszázadok című könyve alapján:

Városunk első okleveles említése 1353-ban Nagy Lajos királyhoz kapcsolható, amikor Kecskemét birtok, azaz possessio. 1368-ban viszont már Lajos király és Erzsébet anyakirályné mezővárosnak, vagyis **oppidumnak** nevezi városunkat. Gazdaságilag és szervezetenként egyre jobban megerősödő mezőváros a XV. század közepétől több magánbirtokos család tulajdonában állt, pl. Káthai, Hunyadi, Péro stb. 1541 és 1565 között Kecskemét a **budai pasa** házbirtoka volt, majd ekkor szultáni házbirtokká nyilvánították. A XVI. század a **reformáció** elterjedésének az időszaka volt, tehát elterjedtek Luther és Kálvin tanai. Kecskeméti Végh Mihály főbírósa idején jött létre a katolikusok és reformátusok egyezsége, valamint az említett főbíró **55. zsoldárfordítása. 1596**-ban bejegyzett tanácsi jegyzőkönyv meséli el először III. Mohamed hadjáratához kapcsolódóan a csodatévő kecskeméti köntös történetét. Később Mikszáth Kálmán A beszélő köntös c. műve állított örök emléket e legendának. A török hódoltság utolsó éveiben sokat szenvedett Kecskemét. Éhínség, tüzvész és pestis pusztítása mellett 1685 októberétől Szolnokról német parancsok érkeztek Kecskemétre, de eközben a török kényszerfuvarozást, hadiszolgálatot is teljesíteni kellett. A török kiverése után újra megtartották a vásárokat. A XVI-XVII. században létrejött **céhek** pedig a helyi nyersanyagokat dolgozták föl, mint pl. szücsök, takácsok, szappanosok, csizmadiák. Az 1703-ban kezdődött Rákóczi-szabadságharc azonban ismét súlyos terhet jelentett a város számára. Hasonló helyzetben volt Kecskemét, mint a török alóli felszabadító háborúk alatt: lévén **a kuruc** és labanc területek határán kétfelé kellett eleget tenni az elvárásoknak. 1707 április 3-án váratlan **rác támadás** pusztított Kecskeméten, 1709-ben pedig pestisjárvány. A szabadságharc után 1714-ben letelepíti a kegyesrendieket Gróf Koháry István, majd megalapította a **piarista** iskolát és rendházat is. A legkegyetlenebb és egyben az utolsó nagy pestisjárvány, **a „fekete halál”** 1739 - 40-ben tartotta rettegésben a várost, hónapokon át tombolt, s a lakosság közel harmada áldozatul esett a betegségnek. A kecskemétiak számára hosszú ideig a rideg állattartás jelentette a legfőbb megélhetési formát, a bérelt nagy kiterjedésű puszták is ezért hoztak hasznot. Fontos szerepet töltek be a város gazdasági életében a vásárok is. **Országos vásár** volt: Szent Gergely, Szent Lőrinc, Szent Katalin napján, majd a XVIII. században még bővült Szent Gordián és Szent Cziprin, azaz később

Mihály-napi vásárok megtartási jogával. A céhek és a céhekbe tartozó kézművesek száma a XIX. század közepéig gyarapodott és szigorú szabályok szerint működött. Az 1872-es új ipartörvény létrejöttével viszont ezek végképp megszűntek. Sajnos a betegségek mellett a tűzvész is rendszeresen pusztított a városban, a legnagyobb **1819-ben** két hétig dühöngött, Jókai Mór a Hétköznapiok c. regényében emlékezett meg erről. E tűzvész után nagyobb gondot fordítottak a belterületi építkezésekre. A reformkor idején a legjelentősebb állomások Kecskemét életében a Déllő-tó lecsapolása, valamint a **megváltakozás** volt. Ez a fogalom jelöli a város törekvését az önállóság elnyerésére a földesúri terhektől való teljes megszabadulás reményében. 1834-ben a Koháry-örökösökkel megállapodtak, ettől kezdve mentesült a város. A szükséges pénzt a város környéki földek felparcellázása és eladása hozta. Az 1848. március 15-ei forradalmi események hatására Kecskemét városvezetése lelkesen fogadta a 12 pontot, és Pozsonyba küldöttséget szándékozott küldeni. A 12 pont verse magyarázatát Gömör Frigyes készítette el, majd a nemzetörség szervezését is megkezdték. Kossuth Lajos 1848. szeptember 25-én toborzóbeszédet mondott a vásártéren. A **forradalom** és szabadságharc szinte minden színterén megfordultak kecskemétiak, pl. Erdősi Imre, Szalkay Gergely, Muraközy János. Először 1849 januárjában foglalták el a várost ellenséges csapatok, majd júliustól elfoglalták Haynau katonái. A bukás után sokan bujdosni kényszerültek. 1852-ben leplezték le Noszlopy Gáspár volt kormánybiztos Ferenc József császár ellen készülő merényletét. A császári és királyi szolgabíróság intézte a város ügyeit 1857-ig, amikor az uralkodó körútján várossá emelte Kecskemétet. Az **1867-es kiegyezés** után 1870-től a város önkormányzati joggal rendelkezett, önálló törvényhatóságként intézhette ügyeit.

V. Kecskeméti időkapszula

*Minden városnak megvan a saját története, a saját emlékei. A kiegyezés évéig a város történetíróiként már feldolgoztatók a legfontosabb eseményeket. Hagyjatok az utókorra egy beszédes időkapszulát a kiegyezéstől napjainkig! Témának javasoljuk a közlekedés fejlődését. Használhatók képeket, írásos forrásokat, tárgyakat, amelyek a korszakról mesélnek. **Legalább 5** Kecskeméthez kötődő jelképes, vagy valóságos tárgy kerüljön az időkapszulába! Minden, az időkapszulába kerülő emlékhöz fűzzetek magyarázatot, indoklást! Megoldásként az elkészült időkapszulát várjuk! Ne feledkezzetek el a külön csatolt indoklásról se!*

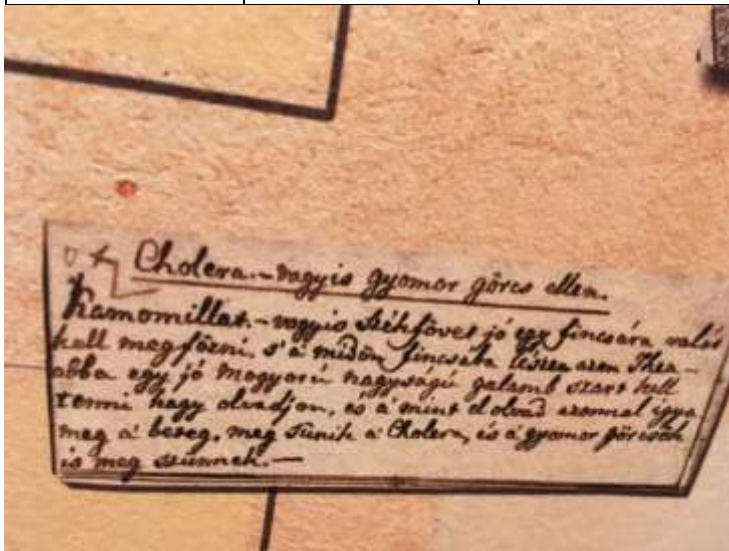
VI. Kecskeméti nagy járványok

2020 - sajnos a COVID-19 járvány éveként kerül be a történelemkönyvekbe. A történelem folyamán azonban az emberiségnek időről időre szembe kellett néznie különböző járványos megbetegedésekkel. Felütötte a fejét többször is a fekete halál, a kolera, az első világháború után pedig világméreteket öltött és rengeteg áldozatot követelt a spanyolnátha.

Készítsetek egy összehasonlító táblázatot a Kecskemétet napjainkig is érintő betegségekről! Táblázatokban szerepeljenek a járványok, ezek időpontjai, tünetei, a lehetséges gyógymódok, intézkedések. Ha találtok konkrét kecskeméti emléket vagy forrást a járványról, plusz pontért csatolhatjátok a megoldáshoz.

járvány	időpont	tünetek	gyógymód	intézkedések
pestis	1678, 1692, 1739-40	Súlyos, életveszélyes fertőző betegség. Kórokozója, a Yersinia (Pasteurella) pestis a házipatkányról, a patkánybolha közvetítésével kerül az emberbe. Emberről emberre is terjed. Két fő formája a bubópestis (e név a gumószerűen megnagyobbodott nyirokcsomókra utal) és a tüdőpestis [...] nagy vérzések alakulnak ki a szervezetben, sötét bőrelváltozásokat okozva, innen a feketehalál név.	Az orvosok eret vágtak, felnyitották a bubókat, esetleg illatos fák, füvek füstjének belélegzését, vagy rózsavízben, ecetben fürdést javasoltak.	A korabeli orvoslás még nem ismert ellenszert a pestis ellen. A védekezés egyedüli hatékony módját a védővonal, linea meghúzásával és őrzésével, s az ellenőrző állomások, kontumáció helyek felállításában látták. Karantén.
kolera	1831 júliusa	A kolera egy baktérium által terjesztett betegség. Elsősorban széklettel, hányadékkal szennyezett vízzel és szennyvízzel, illetve az ezekkel érintkező nyers élelmiszerek révén terjed. A betegség súlyos hasmenéssel és hányással jár, hasi görcsök mellett gyors kiszáradáshoz vezet.	Ágyban fekvés takarás, gyógyfüves kötés, árpalé, meleg leves az itala	Kordonok és a közlekedés leállítása bizmutpor a kutak vizébe
spanyolnátha,	1918-19	A magas lázzal, fejfájással és	El kell kerülni a nagy tömegeket.	A spanyolnátha ellen

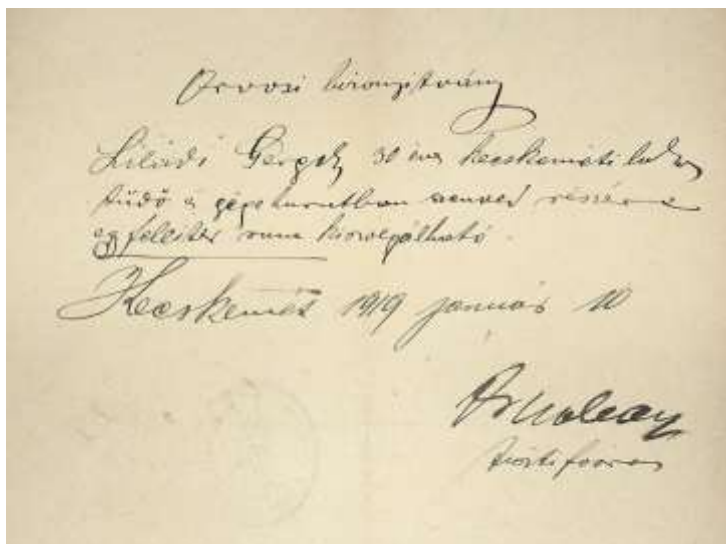
<p>vagyis influenza A vírus</p>		<p>végtagfájdalommal jelentkező spanyolnáthát az erős immunrendszer rendszerint túlreagálta, és a védekezés során az egészséges tüdőszöveteket is elpusztította. A vírus természetesen a gyermekek, idősek és súlyos betegek körében is rengeteg áldozatot követelt, ők rendszerint tüdőgyulladásban haltak meg.</p>	<p>Tisztán kell tartani a bőrt, a száját és a ruhákat, az ablakokat csak szükség esetén szabad kinyitni. Gyaloglás közben hidegen, utazás közben vagy alváskor a testet melegen kell tartani. Étkezés előtt kezet kell mosni, és az ételt jól meg kell rágni. A széket csak rövid ideig visszatartani. Felkelés után azonnal egy-két pohár vizet inni. Kerülni a túl szűk öltözetet, ruhát, kesztyűt, cipőt, a közös használatú törülközőket, szalvétákat, étkészleteket.</p>	<p>kétféleképpen védekezhetünk: az egyéni védekezés és másodsor a tömegvédekezés útján. Előbbi a zsúfolt helyeknek önkéntes kerülése, második a tömeges gyülekezésre lehetőséget nyújtó alkalmak teljes megszüntetése.</p>
-------------------------------------	--	--	---	--

Forrás címe és elérhetősége a pestissel kapcsolatban: pl. Novák László Ferenc Pestis a Három Városban

<http://www.forrasfolyoirat.hu/1604/novak.pdf>

Recept a spanyolnátha idején:

VII. Kecskeméten neveztek meg egy műemléket, amely az egyik járvány elvonulása után keletkezett! Ki volt az alkotója?

Conti Lipót

VIII. "Madaras" dallamok

Városunk híres-neves szülötte Kodály Zoltán. Az általa gyűjtött népdalok, illetve az általa komponált kórusművek között akadnak olyanok, amelyek a levegőben suhanó madarokról szólnak. Soroljátok fel legalább öt ilyen műcímet!

Lehetséges megoldás:

Kodály által gyűjtött népdalok:

A csitári hegyek alatt; Akkor szép az erdő, mikor zöld; Elesett a lúd a jégen; Erdő, erdő, erdő; Madárka, madárka, Zöld erdőben, zöld mezőben lakik egy madár

Kórusművek:

Felszállott a páva; Tyúkozás; Három gömöri népdal; Madarak voltunk; Tyúkkergető; Héja; Zöld erdőben; Gólya-nóta; Házasodik a vakond; Gergely-járás

IX. Utazás a levegőben

Képzeltbeli utazásra hívunk benneteket. Egy hőléggballon segítségével szelítétek át Kecskemét légterét. Írjátok le azoknak a nevezetességeknek (szobroknak, emlékhelyeknek, emlékműveknek, épületeknek) a nevét, amelyek Kodály Zoltánnal kapcsolatba hozhatók. A felsorolás mellé tüntessétek fel a nevezetesség helyszínét (utca, tér, stb.) is!

Megoldás:

Kodály Gyógyszertár (Izsáki út 2.)

Kecskeméti Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola (Dózsa György út 22.)

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem - Kodály Intézet (Kéttemplom köz 1.)

Psalmus Hungaricus-emlékmű (Szabadság tér)

Kodály-mellszobor (Kodály Intézet bejárata)

Kodály Zoltán szülőházának helye, emléktábla (ma Vasútállomás)

Kodály Zoltán tér

Munkátokban a következő források sokat segíthetnek:

<https://kecskemet.hu/turizmus/erdekesssegek/varosi-legendak/kecskemet-varos-jelmondata>

https://hu.wikipedia.org/wiki/MH_59._Szentgy%C3%B6rgyi_Dezs%C5%91_rep%C3%BCI%C5%91b%C3%A1zis

Székelyné Kőrösi Ilona: Kecskeméti évszázadok Fejezetek a város múltjából

Kecskemét, 1995